

concert info passions

de Doelen

Frans top-koor en ensemble
duikt in Venetiaanse barok

vrijdag 21 maart 2025
Jurriaanse Zaal, 20.15 uur

programma

vr 21 maart 2025 | Jurriaanse Zaal, 20.15 uur
Les Cris de Paris & Geoffrey Jourdain

Tarquino Merula (1595-1665)
Canzonetta spirituale sopra alla nanna: Hor ch'è tempo di dormire
Claudio Monteverdi (1567-1643)
Crucifixus a 4 uit *Selva morale e spirituale*
Giovanni Legrenzi (1626-1690)
Dialogo delle due Marie uit *Harmonia daffetti devoti, Libro primo*
Claudio Monteverdi
Ritornello (Chi vol che minnamori) uit *Selva morale e spirituale*
Antonio Lotti (1667-1740)
Crucifixus a 6
Claudio Monteverdi
Sinfonia uit *Orfeo*
Antonio Lotti
Crucifixus a 8
Biagio Marini (1594-1663)
Passacaglio a 3 & 4 uit *Balletto secondo*
Antonio Lotti
Crucifixus a 10
Francesco Cavalli (1602-1676)
Salve regina uit *Musiche sacre*
Claudio Monteverdi
Che se tu se il cor mio (instrumentaal) uit *Quarto libro de madrigali*
Antonio Caldara (1670-1736)
Crucifixus a 16

PAUZE

Claudio Monteverdi
Cantate domino (instrumentaal) uit *Selva morale e spirituale*
Chi vol che minnamori uit *Selva morale e spirituale*
Antonio Lotti
La vita caduca : In una siepe ombrosa uit *Duetti, terzetti e madrigali a più voci*
Claudio Monteverdi
Entrata uit *Ballo delle ingrato*
Beatus vir uit *Selva morale e spirituale*
Biagio Marini
Pretirata uit *Balletto secondo*
Claudio Monteverdi
È questa vita un lampo uit *Selva morale e spirituale*
Biagio Marini
Pretirata (da capo)

uitvoerenden
Les Cris de Paris
Geoffrey Jourdain **dirigent**

toelichting

passions

De San Marco-basiliek in Venetië is niet alleen een van de mooiste kerken ter wereld, ze heeft ook een belangrijke rol gespeeld in de muziekgeschiedenis. In de overgangperiode van renaissance naar barok wordt hier een nieuwe muzikale taal ontwikkeld. Les Cris de Paris geeft in dit concert een bloemlezing van deze Venetiaanse barokmuziek aan de hand van werk van verschillende componisten die allemaal met elkaar verbonden zijn door de basiliek.

In de 16de en 17de eeuw maakt Venetië een periode van grote culturele en muzikale bloei door. Een van de redenen was dat in 1527 Rome wordt geplunderd door Duitse en Spaanse soldaten. Rome is in die tijd de muzikale hoofdstad van Europa, omdat het Vaticaan veel componisten van werk voorziet, maar nu de stad in puin ligt, vluchten veel kunstenaars naar naburige staten. Italië is namelijk in deze periode nog lang geen

verenigd land, maar een lappendeken van stadstaten en kleine vorstendommen. De keuze van de musici om naar Venetië te gaan is niet vreemd: vanwege de gunstige ligging aan de Adriatische Zee is het een rijke havenstad. Daarnaast is de San Marco-basiliek, de iconische kerk van Venetië, in het bezit van een fantastische akoestiek. Dit is het resultaat van een samenwerking tussen architect Jacopo Sansovino en

San Marco-basiliek in Venetië

toelichting

de Vlaamse componist Adrian Willaert, die in 1527 wordt aangesteld als kapelmeester van de San Marco. Een andere belangrijke muzikale troef van Venetië zijn de weeshuizen. Hier worden namelijk weesmeisjes opgeleid tot topmuzikanten: zo goed zelfs, dat mensen vanuit heel Europa naar Venetië komen voor de concerten – zij het achter tralies, want eigenlijk mogen vrouwen in deze periode niet zingen of musiceren in de kerk.

Onder Willaert en zijn Venetiaanse componistencollega's ontstaat een nieuwe stijl: de Venetiaanse school. De akoestiek van de San Marco vergt een 'helderdere' manier van componeren dan wat dan gebruikelijk is: één hoofdmelodie, de rest begeleidt. Dit is ook in overeenstemming met de kerkelijke verordening van die tijd die stelt dat de tekst van muziek duidelijk verstaanbaar moet zijn. Deze Venetiaanse school vormt de overgangsfase tussen de renaissance en de barok.

Een van de bekendste namen uit deze Venetiaanse school is Claudio Monteverdi. Hij maakt roem aan het hof van Mantua, waar zijn muziektheaterwerk *L'Orfeo* voor het eerst wordt opgevoerd, een stuk dat tegenwoordig als een van de eerste opera's wordt gezien.

De laatste dertig jaar van zijn leven werkt Monteverdi, in navolging van Willaert, als kapelmeester van de San Marco. Veel van wat hij in die tijd schrijft komt terug in de muziekbundel *Selva morale e spirituale*, waaruit *Les Cris de Paris* in dit concert meerdere stukken speelt. Monteverdi is van grote invloed op zijn jongere collega Tarquinio Merula, die, ondanks dat hij grotendeels in Cremona

Les Cris de Paris geeft in dit concert een bloemlezing van deze Venetiaanse barokmuziek aan de hand van werk van verschillende componisten die allemaal met elkaar verbonden zijn door de basiliek.

werkte, ook tot de Venetiaanse school wordt gerekend. *Les Cris de Paris* opent het concert met een *canzonetta* van zijn hand – een lied voor solozangstem en begeleiding. Het is een teder en meditatief wiegenlied. In Monteverdi's muziekkapel van de San Marco speelt Biagio Marini viool. Hij componeert in meerdere genres, maar vooral zijn muziek voor strijkers is vernieuwend. Hij maakt veel gebruik van innovatieve technieken zoals *legato* (gebonden) spelen, meerdere noten tegelijkertijd spelen op het instrument en *tremolo*, spelen met trilling. Vanaf 15-jarige leeftijd zingt Francesco Cavalli in het koor van de San Marco – eerst als jongenssopraan, vervolgens als tenor. Later wordt hij organist en kapelmeester van de basiliek. Hij schrijft vele opera's, die in de drie maanden

durende Venetiaanse carnavalsperiode worden opgevoerd. Daarnaast legt hij zich toe op spirituele muziek, zoals het *Salve Regina* dat vanavond klinkt.

Giovanni Legrenzi is – in zijn laatste levensjaren – ook kapelmeester in de San Marco. Voor deze periode geeft hij muziekonderwijs in de Venetiaanse weeshuizen. Veel van zijn werk is helaas verloren gegaan in de Tweede Wereldoorlog, maar gelukkig zijn *Dialoog tussen twee Maria's* niet. Legrenzi geeft les aan de latere organist en kapelmeester Antonio Lotti. Lotti groeit uit tot een internationaal vermaard componist: onder meer Händel en Bach bestuderen en kopiëren zijn werk. Ook koorzanger en latere componist Antonio Caldara, krijgt les van Legrenzi, die hem verschillende instrumenten leert spelen. Caldara brengt de Venetiaanse muziektraditie naar Spanje, waar hij huiscomponist wordt aan het hof van Barcelona
tekst: Daniël Steneker

Les Cris de Paris

biografieën

Les Cris de Paris wijdt zich aan de zangkunst in brede zin van het woord, van de 16de eeuw tot aan het heden. In het ensemble worden zangers en instrumentalisten van verschillende achtergronden samengebracht, maar het werkt ook regelmatig samen met theatermakers, dansers en beeldend kunstenaars.
www.lescrisdeparis.fr/en

Geoffrey Jourdain is nog student muziekwetenschap Parijs als hij begint met koor-directie en als hij het ensemble opricht. Zijn expertises zijn koormuziek uit 17de eeuw en etnomusicologie en hij probeert de beoefening van oude muziek een nieuwe impuls te geven door een brede beweging op te richten in combinatie met andere kunstenaars.

Geoffrey Jourdain

agenda tips

tip van onze programmeur

di 15 apr 25

de Matthäus-passion door de Bachvereniging

met o.a. Hans-christoph Rademann en Olivia Vermeulen

za 3 mei 25

jonge ster-violist Randall Goosby

bekende en herontdekte werken voor viool en piano

zo 11 mei 25

legendarische violiste Midori

Vioolsonates van Mozart, Brahms en Strauss

ontdek het programma op dedoelen.nl

stay in touch!

see you @dedoelen & share your pictures #dedoelen

tickets & info:

www.dedoelen.nl

+31 10 217 17 17

Schouwburgplein 50, Rotterdam

FSC
www.fsc.org

RECYCLED

Papier gemaakt van gerecycled materiaal

FSC® C017135

de Doelen vrienden

genoten van dit concert?

word vriend van de Doelen en draag bij aan het realiseren van een bijzonder en innovatief programma! Ga naar dedoelen.nl/vrienden voor meer informatie